Informačný list predmetu

Akademický rok 2026/2027

Vysoká škola	Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave
Fakulta	FMK UCM
Kód predmetu	KMEDV/26bdDIZO31/26
Názov predmetu	riziká digitálneho prostredia
Rozsah	2C
Počet kreditov	2
Vyučujúci	PhDr. Vladimíra Hladíková, PhD., MBA (prednášajúci)

Podmienky na absolvovanie predmetu

Záverečné hodnotenie sa skladá z dvoch častí:
I. Priebežné hodnotenie: vytvorenie autorského praktického výstupu - predstavuje 50% celkového hodnotenia (max. 50 bodov)
II. Záverečné hodnotenie: ústna skúška - predstavuje 50% celkového hodnotenia (max. 50 bodov)
Pre úspešné absolvovanie predmetu musí študent získať z každej časti minimálne 56% bodov (28 bodov z priebežného a 28 bodov zo záverečného hodnotenia, celkovo 56 bodov zo 100).
Záverečná hodnotiaca stupnica
A 1,0 výborne – vynikajúce výsledky len s minimálnymi chybami ‹92-100 %›,
B 1,5 veľmi dobre – nadpriemerné výsledky s menšími chybami ‹83-91 %›,
C 2,0 dobre – vcelku dobré, priemerné výsledky ‹74-82 %›,
D 2,5 uspokojivo – dobré výsledky, ale vyskytujú sa významné chyby ‹65-73 %›,
E 3,0 dostatočne – výsledky vyhovujú minimálnym kritériám ‹56-64 %›,
FX 4,0 nedostatočne – absolvovanie predmetu si vyžaduje vynaložiť ešte značné úsilie a množstvo práce zo strany študenta ‹0-55 %›.

Úspešné absolvovanie predmetu podmieňuje tiež pravidelná účasť na výučbe, povolené sú maximálne 2 absencie (t. j. max. 4 vyučovacie hodiny) bez udania dôvodu. V prípade individuálneho študijného plánu je nutná minimálne 50 % účasť na prednáškach (pozri Študijný poriadok UCM, § 13) a riadne odovzdanie praktického výstupu. Absencie nad rámec povoleného množstva sú zdôvodňované a ospravedlňované individuálne, avšak do úvahy sa berú len relevantné dôvody a nepredvídateľné závažné okolnosti. V prípade väčšieho počtu absencií (3 – 4 absencie) je potrebné predložiť kópiu lekárskej dokumentácie, ktorá svedčí o závažnejšej povahe zdravotných problémov študenta alebo iný dokument obsahujúci relevantné dôvody neúčasti študenta na prednáškach. Ospravedlnenia sa predkladajú výhradne v písomnej forme (e-mailom). V prípade vymeškania viac ako polovice prednášok nie je možné tento predmet ukončiť.

Priebežné hodnotenie:
V závere semestra študenti prezentujú a odovzdávajú praktický autorský výstup – návrh preventívnej stratégie vo forme vybraného (dobrovoľného) mediálneho výstupu (napr. rozhlasová/TV reportáž, brožúra, krátky film, video a pod.). Prezentácia aj praktický výstup budú hodnotené na základe štandardných a platných akademických stupníc záverečného hodnotenia:
1.Obsahové a formálne kritériá výstupu: max 35 bodov

• spracovanie problematiky, pútavosť, inovatívnosť, vlastná kreativita,
• naznačenie riešení problému s dôrazom na zodpovednú komunikáciu, mediálnu výchovu, gramotnosť a kompetencie,
• kvalita a rozsah výstupu.
2. Prezentácia autorského výstupu: max 15 bodov
• zhodnotenie procesu tvorby výstupu, prínos pre prax, limity a podobne,
• osobne na posledných hodinách výučby v rozmedzí cca 10 minút,
• v prípade, že sa študent posledných hodín výučby nebude môcť zúčastniť a vie o tejto skutočnosti vopred, je možné odprezentovať a odovzdať výstup aj skôr v priebehu semestra.

Výsledky vzdelávania

Študentky a študenti po absolvovaní predmetu nadobudne tieto vedomosti, zručnosti a kompetencie:
Vedomosti:
• disponujú širokou škálou teoretických poznatkov z oblasti psychologických, sociologických a etickoaxiologických aspektov digitálnych médií a mediálnej komunikácie, ktoré slúžia ako základ pre prax a výskum,
• dokážu explikovať pojem riziko a charakterizovať rôzne rizikové aspekty internetovej komunikácie a digitálneho prostredia (hoax, spam, digitálny multitasking, prokrastinácia, trolling, online závislosť, gambling, kyberšikanovanie, krádež identity, phishing, rizikové online komunity, problematický obsah, sexting),
• rozumejú fyzickým a sociálnym problémom spätým s využívaním digitálnych médií (izolácia, kvalita vzťahov, phubbing, techno-stres) a významu digitálneho wellbeing,
• poznajú rôzne preventívne opatrenia a stratégie ochrany pred online rizikami, vrátane rodičovskej mediácie a základných pravidiel netikety a kyberbezpečnosti,
• orientujú sa v problematike kritickej percepcie a selekcie informácií v online priestore.
Zručnosti:
• sú schopní identifikovať a analyzovať vybrané riziká digitálneho prostredia, (napr. kyberšikanovanie, phishing,trolling a pod.),
• dokážu uplatniť kritickú percepciu a selekciu informácií v online priestore
• dokážu navrhovať a aplikovať základné preventívne opatrenia a stratégie pre minimalizáciu rizík pri vlastnom využívaní digitálnych médií.,
• dokážu aplikovať princípy digitálneho wellbeingu do praxe pre zdravšie využívanie digitálnych technológií (monitoring digitálnej stopy),
• sú schopní uplatniť základné princípy kyberbezpečnosti a ochrany osobných údajov vo virtuálnom prostredí.
• ovládajú a vedia tvoriť rôzne stratégie v kontexte rozvoja ako nástrojov obrany a prevencie voči onlinovým informačným hrozbám a rizikám digitálnych médií.
Kompetencie:
• schopnosť analyzovať a syntetizovať problémy a posudzovať jednotlivé aspekty mediálneho prostredia a jeho potenciálneho vplyvu na jednotlivca a spoločnosť,
• schopnosť hľadať riešenia problémov kreatívnymi spôsobmi,
• schopnosť identifikovať a zhodnotiť etické, sociálne a ďalšie súvislosti riešených problémov,
• schopnosť argumentácie a logického, kritického a kreatívneho myslenie.

Stručná osnova predmetu

1. Úvod do problematiky, organizačné pokyny. Evokácia predkladaných tém počas semestra. Komunikácia v kyberpriestore a jej špecifiká. Psychologické a sociologické aspekty internetu a digitálnych médií.
2. Explikácia pojmu riziko. Rizikové aspekty internetovej komunikácie a digitálneho prostredia. Kritická percepcia a selekcia informácií v online priestore. Hoax, spam, dezinformácie, konšpirácie a úloha internetovej komunikácie v tomto kontexte.

3. Príležitosti a ohrozenia vzdelávania v kontexte digitálnych médií. Digitálny multitasking, akademická prokrastinácia, teória „digitálnej demencie“. Informačné presýtenie.
4. Trolling. Riziká digitálnych hier. Online závislosť. Gambling. Prevencia.
5. Kyberšikanovanie a jeho formy. Kybergrooming a happy slapping. Prevencia.
6. Identita v kyberpriestore. Krádež identity a osobných údajov. Phishing, pharming, vishing, smishing. Prevencia.
7. Rizikové online komunity. Prístup k problematickému obsahu. Prevencia.
8. Sexualita na internete. Fenomén sexting. Prevencia.
9. Fyzické problémy späté s využívaním digitálnych médií. Prevencia. Rodičovská mediácia a jej stratégie.
10. Sociálne dôsledky internetovej komunikácie (izolácia, kvalita vzťahov, sociálna nerovnosť). Fenomén phubbing. Digitálny wellbeing a jeho dôležitosť.
11. Etické aspekty digitálnej komunikácie. Netiketa a jej pravidlá. Kyberbezpečnosť a ochrana osobných údajov vo virtuálnom prostredí.
12. Aktuálne dianie a problémy, diskusia. Záverečná reflexia preberaných tém, opakovanie získaných poznatkov. Defilé praktických výstupov.

Odporúčaná literatúra

Carr, N. (2020). Shallows - What the Internet Is Doing to Our Brains. Norton & Company.
Hansen, A. (2021). Instamozek. Portál.
Hari, J. (2023). Ukradnutá pozornosť: Prečo sa nedokážeme sústrediť. Noxi.
Hladíková, V. (2025). Vzdelávanie v digitálnej ére a jeho limity. Wolters Kluwer.
Hladíková, V. (2017). Vybrané riziká používania internetu. In Ľ. Čábyová, D. Jánošová. Quo vadis massmedia, Quo vadis marketing (pp 21-44). FMK UCM v Trnave.
Mareš, P. (2022). Kyberkultura, hackeři a digitální revoluce. Grada.
Šalmon, T. (2021). (Ne)bezpečný internet. Lindeni.